

29-dars. SLAYDLARDA SHAKL, RASM, JADVAL VA DIAGRAMMALAR JOYLASHTIRISH IMKONIYATLARI

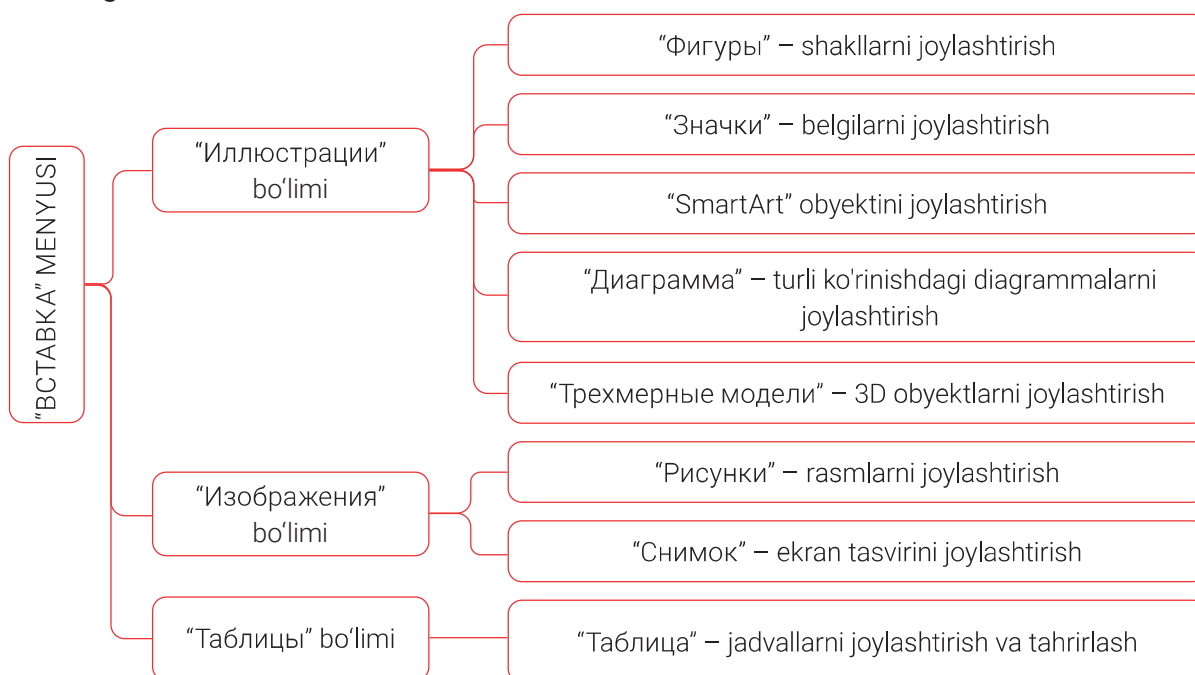
TAYANCH TUSHUNCHALAR

Diagramma – miqdor va kattaliklararo bog‘lanishlarni grafik tarzda ifodalash usullaridan biri.

Taqdimotlarda ma’lumotni matn ko‘rinishida emas, balki shakl, rasm, jadval va diagramma shaklida tasvirlash ma’lumot inson uchun tushunarli va qiziqarliroq bo‘lishini ta’minlaydi. Matnlar yordamida ifoda etilgan ma’lumot turli shaxslarda turlicha tushuncha paydo qilishi mumkin.

Taqdimot slaydiga obyektlar, asosan, “Вставка” menyusi bandlari yordamida qo‘shiladi.

Quyidagi tasvirda obyektlarni taqdimotga menyuning qaysi bandi orqali qo‘shish mumkinligi izohlangan:

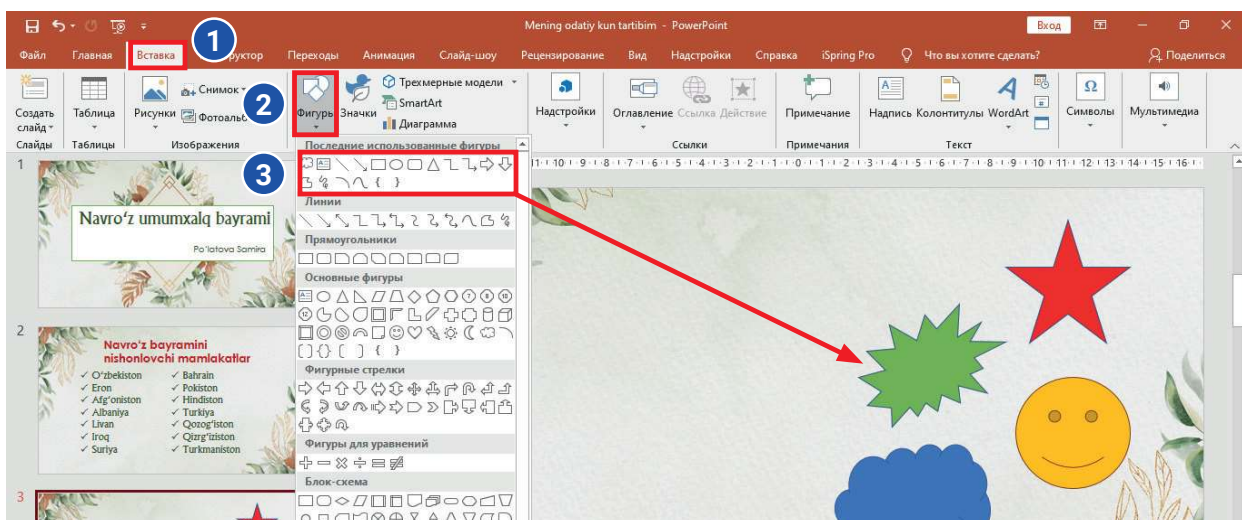
Taqdimot slaydiga ixtiyoriy obyekt joylashtirilgach, menyular satrining so‘ngida ushbu obyektning formatlash uchun yangi menyu ochiladi. Ushbu menyu buyruqlari yordamida tegishli obyektning tahrirlash hamda formatlash mumkin.

Diagramma so‘zi yunonchadan *chizma, rasm, shakl* tarzida tarjima qilinadi.

Slaydga shakl joylashtirish

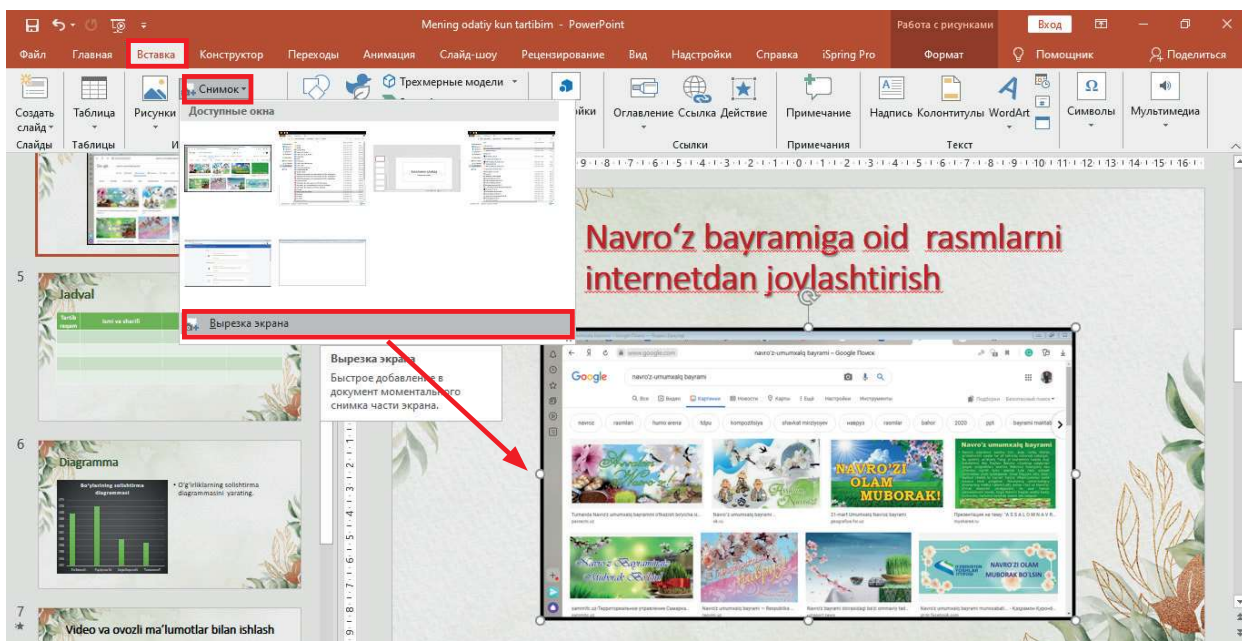
Taqdimot slaydiga shakl joylashtirish uchun “Вставка” (1) → “Фигуры” (2) buyrugʻidan foydalaniladi. Sichqonchaning chap tugmachasi yordamida kerakli shakl tanlanadi (3) va uni slaydning kerakli joyiga olib borib, chap tugmacha bosib turilgan holda shakl joylanadi.

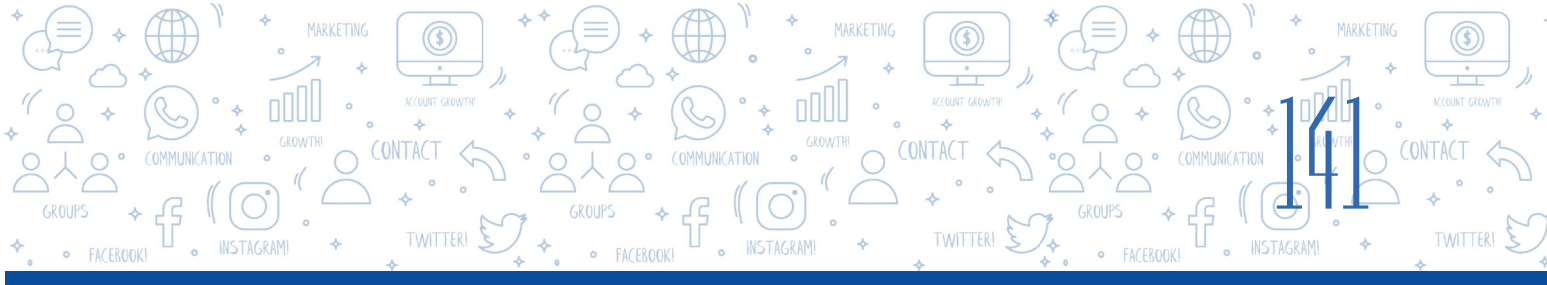
Menyular qatorining soʻngida yangi hosil boʻlgan “Средства рисования” menyusi buyruqlari yordamida shakl ustida amallar bajarish mumkin.

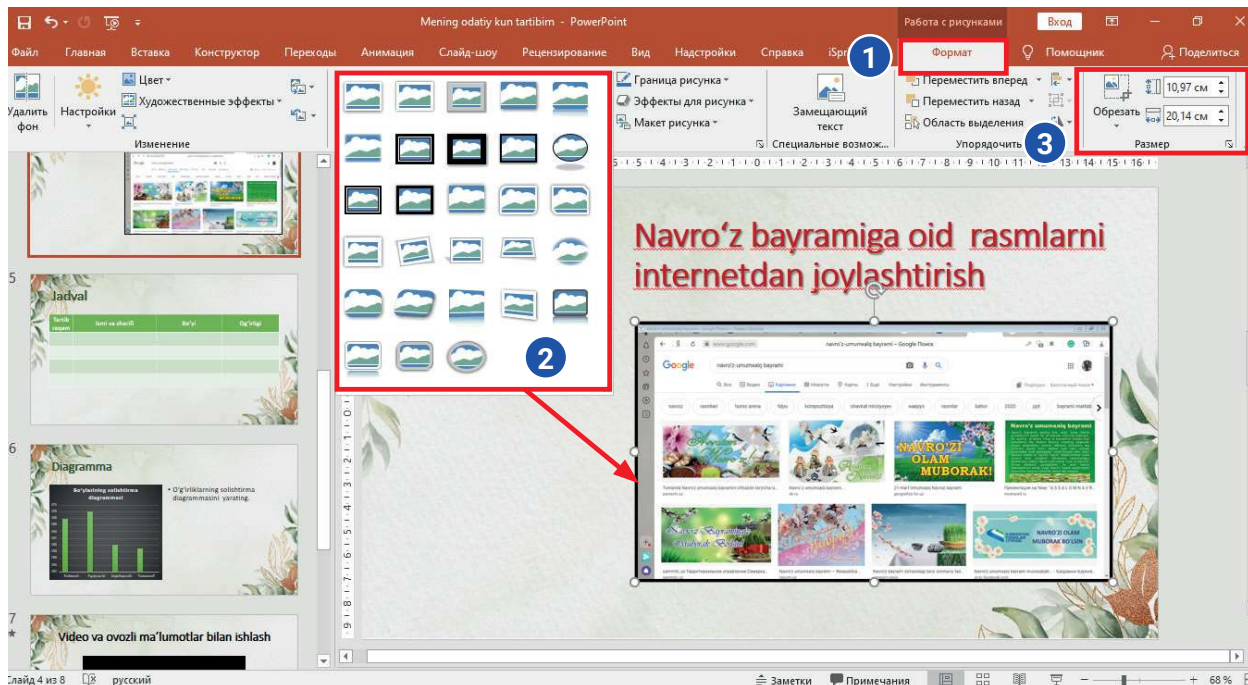
Slaydga rasm joylashtirish boʻyicha namuna

Ekran tasvirini joylashtirish uchun “Вставка” → “Снимок” buyruqlari tanlanadi va tasvir slaydga qoʻshiladi. “Работа с рисунками” menyusi yordamida esa tasvirni tahrirlash amallari bajariladi.

Tasvirga hoshiya o'rnatish tartibi

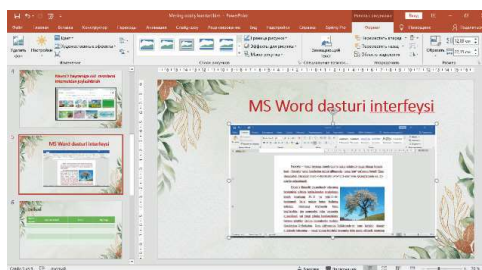
Bu qiziq. Ekranni tasvirga olishda "PrtSc (Print Screen)" tugmachasidan foydalanish mumkin. Buning uchun tasvirga olinishi kerak bo'lgan oyna ochiladi va klaviaturadan "PrtSc (Print Screen)" tugmachasi bir marta bosiladi. Natijada, olingan tasvir vaqtinchalik kompyuter xotirasiga saqlanadi. Ushbu tasvirni slaydga joylashtirish uchun esa "Ctrl + V" tugmachalari kombinatsiyasi yoki "Вставить" buyrug'i tanlanadi.

AMALIY MASHG'ULOT

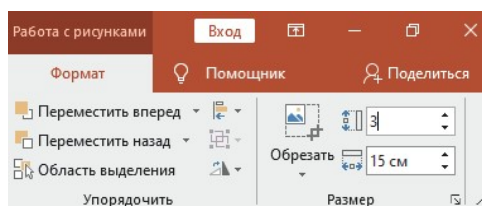

1. MS PowerPoint dasturini ishga tushiring. Avvalgi mashg'ulotda yaratilgan faylni ishga tushiring. Ixtiyoriy usulda taqdimotga ikkita slayd qo'shing.

2. Yaratilgan taqdimotning ikkinchi slaydiga MS Word dasturini ishga tushirgan holda interfeys tasvirini "Вставка" → "Снимок" buyruqlari yordamida joylang.

3. "Работа с рисунками" menyusidagi "Стили рисунков" bo'limidan tasvir uchun ixtiyoriy stilni tanlang. Tasvir o'lchamini o'zgartiring: eni uchun 15 cm, bo'yi uchun 3 cm ni belgilang. O'zgarishni asoslang.

4. Ekran rasmi slaydga joylangach, “Стили рисунков” bandi yordamida uning chetki qismiga hoshiyani joylashtiring.

5. Tayyorlangan taqdimotga yangi slayd qo'shing. Ushbu slaydga ixtiyoriy usulda 4 ta ustun va 5 ta satrdan iborat jadvalni joylashtiring.

6. Yaratilgan jadvalni sinfdagi 5 nafar o'quvchi bo'yi va vazniga oid ma'lumotlar asosida to'ldiring.

Jadval

Tartib raqam	Ismi va sharifi	Bo'yi	Og'irligi

7. Taqdimotga yangi slayd qo'shing. Ushbu slaydda yuqorida joylashgan ma'lumotlar asosida ikkita yonma-yon diagramma yarating. Bunda “Maket” buyrug'idan “Два объекта” maketini tanlash tavsiya etiladi. Birinchi diagrammani bo'y o'lchamiga, ikkinchisini esa vaznga oid ma'lumotlar asosida yasang.

Slaydga jadval va diagramma joylashtirish va sozlash

Taqdimot slaydiga jadval va diagramma obyektlarini quyidagi ikki usulda joylashtirish mumkin:

- 1) bevosita slayd uchun tanlangan maket tugmachalari yordamida;
- 2) **“Вставка”** meniusidan foydalangan holda:
 - “Вставка” → “Таблица” → “Вставить таблицу” buyrug'i yordamida slaydga kerakli ustun va qatordan iborat jadval joylashtirish mumkin;
 - “Вставка” → “Диаграмма” buyruqlaridan foydalangan holda slaydga turli xildagi diagrammalar joylashtiriladi.

SAVOL VA TOPSHIRIQLAR

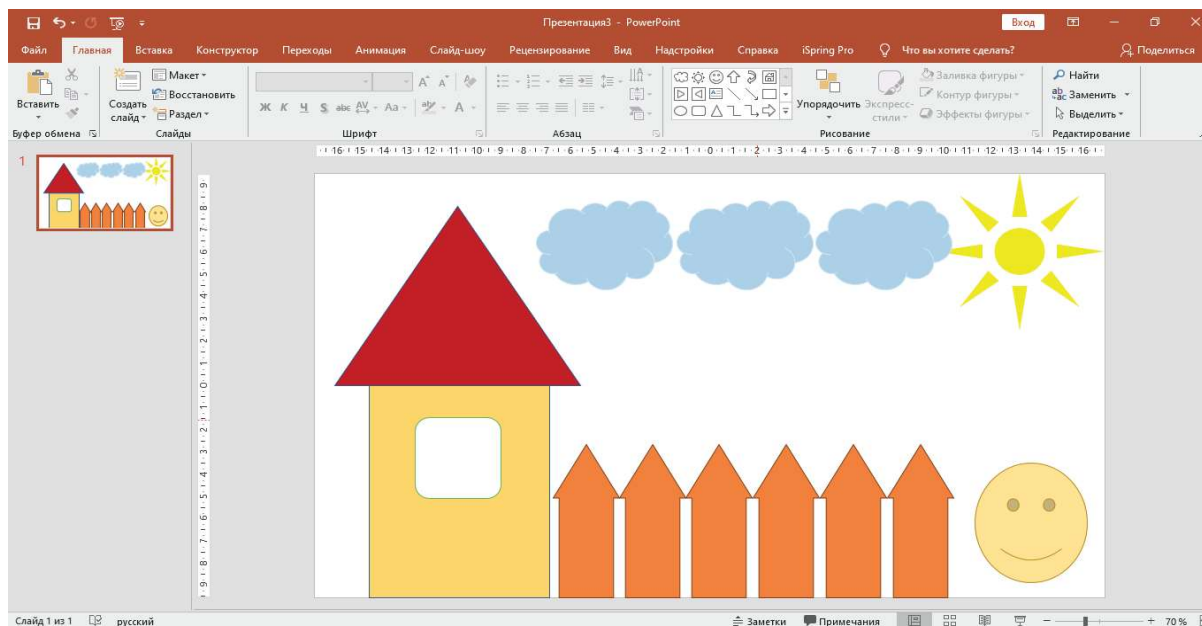

1. Taqdimot slaydiga grafik obyektlar qaysi menyu asosida joylanadi va formatlanadi?
2. Taqdimotga diagramma qo'shishdan avval jadval qo'shish shartmi?
3. Ekran tasvirini joylashtirish usullarini tushuntiring.

UYGA VAZIFA

1. MS PowerPoint dasturini ishga tushiring. Unga ixtiyoriy usulda 5 ta slayd qo'shing.
2. "Фигуры" buyrug'idan foydalanib, quyidagi tasvirni hosil qiling. Unga ixtiyoriy yangi tasvirni qo'shing. Tasvirni "Mening ijodim" deb saqlang.

3. "Вставка" → "Трехмерные модели" buyrug'i yordamida texnologiyaning yangi ko'rinishlarini slaydga joylashtiring va ularni uch o'lchamda o'zgartirib ko'ring.

